

Aan STASDEF
 Van PDGB
 Afgestemd met CDS, DJZ, DCo, HDFC
 In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum

7 februari 2025

Onze referentie

BS2024032164

Opgesteld door

KD: Ambtelijke leiding

MDTN

@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Aanvraag tot machtiging Overdragen mijnenjagers aan Bulgarije samen met België

Aanleiding

Defensie vervangt de komende jaren alle zes Nederlandse Alkmaarklasse mijnenbestijdingsvaartuigen (AMBV). Bulgarije, dat al beschikt over twee Nederlandse Alkmaarklasse schepen, heeft serieuze interesse getoond deze zeven mijnenjagers (drie Nederlandse en vier Belgische) over te willen nemen. De overdracht is erop gericht om Bulgarije in staat te stellen de verhoogde (drijvende) mijnendreiging in de Zwarte Zee veroorzaakt door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne met meer capaciteit te kunnen bestrijden. Daarmee kan de veiligheid voor de internationale militaire en civiele scheepvaart in de Zwarte Zee worden verhoogd. Op 27 juni jl. heeft COMMIT een aanvraag tot machtiging (ATM) ingediend voor de voorgenomen *government-to-government* overdracht aan Bulgarije (referentie: COMMIT/2024009595). Op 7 oktober jl. heeft DOBP een opdrachtnota ingediend ter afstoting van de AMBV's (BS/2024033171).

In België moet de Ministerraad instemmen met de voorgenomen overdracht. Als het dossier in de Belgische Ministerraad wordt behandeld, is het dossier openbaar. De verzending van de Kamerbrief zal worden afgestemd met België en kan pas worden verstuurd als België ook een positief politiek besluit heeft genomen over deze voorgenomen gezamenlijke overdracht.

In lijn met de motie Van den Doel c.s. (Kamerstuk 22 054, nr. 24, d.d. 17 december 1996) informeert u de Kamer voorafgaand over de voorgenomen gezamenlijke overdracht van de mijnenjagers aan Bulgarije.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het voornemen om gezamenlijk met en onder leiding van België drie Nederlandse AMBV's en de met België gedeelde reserveonderdelen, equipment, simulator en dergelijke over te dragen aan Bulgarije en met het verzenden van de Kamerbrief hierover.

Kernpunten

- Op 24 april jl. heeft C-COMMIT voor het eerst gesproken met zijn Belgische collega, de Directeur-generaal Material Resources, over de mogelijke samenwerking op het gebied van de afstoting van de Nederlandse en Belgische AMBV's. België heeft het voorstel gedaan gezamenlijk en onder leiding van België alle nog operationele Belgische en Nederlandse mijnenjagers, inclusief de simulator, reserveonderdelen, test- en ondersteuningsapparatuur, missiematerieel en trainingshulpmiddelen over te dragen aan Bulgarije. Het gaat om drie Nederlandse en vier Belgische mijnenjagers.
- De overdracht (verkoop zonder financiële opbrengsten) vindt plaats onder voorwaarde dat Bulgarije te zijner tijd de verdere training en begeleiding zal gaan verzorgen van Oekraïense bemanningen voor de reeds aan Oekraïne toegezegde mijnenjagers. Daarnaast draagt Bulgarije de kosten voor onderhoud en eventuele upgrades voorafgaand aan de overdracht van de zeven voor Bulgarije bestemde mijnenjagers.

Datum
7 februari 2025
Onze referentie
BS2024032164

- Voor het bestrijden van dreigingen op de Noordzee voorziet CZSK, in samenspraak met het Project Beschermen Noordzee infrastructuur (PBNI), in bestaande en nieuwe capaciteiten. CZSK en de Kustwacht (KW) hebben nu de beschikking over diverse vlieg- en vaartuigen, militair en civiel die voor meerdere taken inzetbaar zijn op de Noordzee. CZSK en de KW zien geen taak voor de mijnenjagers. Er is ook geen capaciteit om de verouderde mijnenjagers te bemannen, te onderhouden en effectief in te zetten.
- Nederland is afhankelijk van België voor het onderhoud aan de mijnenjagers. België stopt hier uiterlijk in 2027 mee omdat het onderhoudspersoneel nodig is voor de nieuwe mijnenjagers.
- De mijnenjagers komen beschikbaar omdat in de periode van 2025 tot 2030 zes nieuwe mijnenbestrijdingsvaartuigen instromen voor Nederland (Vlissingenklasse) en zes schepen voor België (Cityklasse).
- De planning van afstoting voor de Nederlandse mijnenjagers is: Zr.Ms. Zierikzee in 2027, Zr.Ms. Willemstad en Zr.Ms. Schiedam in 2028. Deze planning is afhankelijk van de instroom van het nieuwe materieel en eventuele (beperkte) operationele inzet.
- Overdracht van de mijnenjagers draagt significant bij aan de veiligheid in de Zwarte Zee. Met het oog op de ontwikkelingen aan de oostflank van het NAVO-gebied is dit in het belang van zowel Bulgarije, als ook Nederland en zijn (NAVO-)bondgenoten.

Toelichting

- Conform reeds bestaande afspraken tussen Nederland en België op het gebied van verwerving en instandhouding van de mijnenjagers is België daarin de leidende partij. Ook bij de overdracht van de mijnenjagers aan Bulgarije is België de leidende partij. België streeft ernaar om in 2025 aan te vangen met het opstellen van een *Memorandum of Understanding* (MoU) met Nederland en Bulgarije, afhankelijk van politieke behandeling in beide landen. Domeinen Roerende Zaken zal namens de Staat in samenwerking met COMMIT de onderhandelingen voeren om tot een verkoopovereenkomst te komen en zal deze overeenkomst ook tekenen. De uitgangspunten uit het MoU zullen worden opgenomen in deze verkoopovereenkomst.
- Omdat eerder al twee schepen toegezegd zijn aan Oekraïne (Kamerstuk 22 054, nr. 386, 14 maart 2023) en één schip niet meer eenvoudig als operationeel schip verkoopbaar is, komen drie Nederlandse AMBV's ter beschikking voor Bulgarije. Ook alle vijf AMBV's van België worden vervangen en afgestoten. Vier Belgische AMBV's komen ter beschikking voor Bulgarije en één schip is niet meer eenvoudig als operationeel schip verkoopbaar. De overdracht van de schepen is inclusief de gedeelde reserveonderdelen voorraad, equipment en simulator.
- Op de voorgenomen overdracht zijn export control restricties van toepassing. Defensie vraagt de benodigde uitvoervergunning aan bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Financiële overwegingen

- Bij deze overdracht is geen sprake van financiële opbrengst. Daar staat tegenover dat Defensie geen kosten maakt of capaciteit kwijt is aan training, onderhoud en begeleiding, zoals het geval zou zijn bij verkoop aan een land dat nog geen beschikking heeft over AMBV's.
- De financiële omvang ligt bij verkoop aan eventueel andere geïnteresseerden naar verwachting tussen de [REDACTED], afhankelijk van het aantal reserveonderdelen dat Nederland en België zelf nog gebruiken tot en met 2028.
- Eventuele kosten die voortvloeien uit de overdracht worden zoveel als mogelijk in rekening gebracht aan Bulgarije. Daar waar dat niet mogelijk is, maken de landen gebruik van de bestaande materieellogistieke verrekeningsmethoden tussen Nederland en België.
- Mogelijk wil Bulgarije de Nederlandse mijnenjagers qua onderhoud en modificaties in een gelijkwaardige materiële status laten brengen in België (waar doorgaans al het onderhoud van de Nederlandse mijnenjagers wordt uitgevoerd). In dat geval zal Nederland er op

Datum
7 februari 2025
Onze referentie
BS2024032164

aandringen dat België deze investeringen verrekenet met de 'Kader Maatschappelijke Return ASWF'-verplichting richting België die samenhangt met de gestegen kosten voor de bouw van de twee Belgische *Anti Submarine Warfare*-fregatten door Nederland.

Juridische overwegingen

Er zijn geen aanvullende juridische overwegingen.

Communicatie

Bij uw akkoord op de ATM, informeert D-DMLVD COMMIT hierover. Op het moment dat de Belgische Ministerraad dit dossier behandelt, wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voorgenomen overdracht met een Kamerbrief.

Overwegingen uitvoering

- Zowel CDS, C-ZSK en C-COMMIT steunen het voornemen om de AMBV's over te dragen aan Bulgarije.
- Overdracht van de mijnenjagers aan Bulgarije samen met België biedt voor Defensie logistieke en personele voordelen. Zo hoeft de gezamenlijke Belgisch-Nederlandse voorraad reservedelen niet te worden gescheiden. Hetzelfde geldt voor de ondeelbare simulator.
- Ook legt een dergelijke afstoting een relatief laag capaciteitsbeslag op het Commando Zeestrijdkrachten.

Politieke context

- Op 14 maart 2023 is de Kamer geïnformeerd over het voornemen om twee mijnenjagers te leveren aan Oekraïne (Kamerstuk 22 054, nr. 386).
- Bij nieuwe wapenexportaanvragen voor de definitieve uitvoer van complete systemen met een waarde van boven de € 2.000.000, zoals in voorliggend geval, wordt de Kamer op zo kort mogelijke termijn geïnformeerd. Voorgaande is conform het op 10 juni 2011 per brief gemelde aangescherpte wapenexportbeleid (Kamerstuk 2010-2011, 22 054, nr. 165) en de motie van het lid El Fassed c.s. van 22 december 2011 over verlaging van de drempelwaarde voor de versnelde parlementaire controle bij specifieke wapenexportaanvragen naar € 2.000.000 (Kamerstuk 2011-2012, 22 054, nr. 181).
- In lijn met de motie Van den Doel c.s. (Kamerstuk 22 054, nr. 24, d.d. 17 december 1996) wordt de Kamer voorafgaand aan de overdracht hierover geïnformeerd.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Deze beslisnota bevat commercieel vertrouwelijke informatie. Openbaarmaking hiervan kan de aanbestedingsprocedure beïnvloeden en de positie van Defensie, en daarmee de belangen van de Staat, schaden. Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaar worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum
[Publicatiedatum]
Onze referentie
BS2024032164

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

[Redacted text]

[Redacted text]